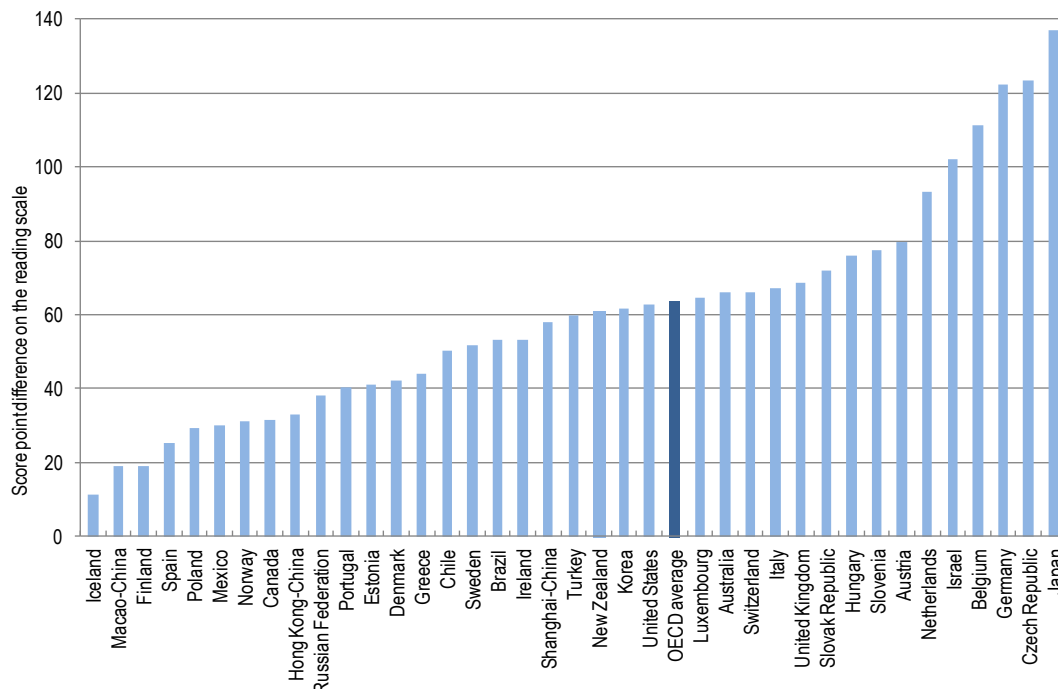

Obr. 3.3. Dopad sociálně-ekonomických podmínek školy na výsledky žáků

Rozdíly v dosažených bodech, které souvisejí se zvýšením úrovně dané školy v Indexu PISA ekonomického, sociálního a kulturního statutu (PISA 2009) o jednu jednotku

Jak chápat tento graf: Tento graf zobrazuje průměrný dopad sociálně-ekonomického prostředí školy na výkon. V Nizozemí by se počet bodů žáka s průměrným výkonem ve čtenářské gramotnosti zvýšil o 93 bodů, kdyby se úroveň školy v Indexu PISA ekonomického, sociálního a kulturního statutu zvedla o jednu jednotku. Jedná se o odhad založený na průměrech. Dopad na žáky s nižším či vyšším sociálně-ekonomickým zázemím se může lišit. Ekonomiky země, které nejsou členy OECD, jsou zahrnuty jen pro srovnání.

Zdroj: OECD (2010a), *PISA 2009 Results: Overcoming Social Background: Equity in Learning Opportunities and Outcomes (svazek II)*, OECD, Paříž.

Statlink2<http://dx.doi.org/10.1787/888932561120>

Tyto poznatky poukazují na nutnost pochopit faktory, které přispívají k sociálně-ekonomické segregaci mezi školami⁸ a které naopak zmírňují její dopady – dokonce je i kompenzují a zajišťují, že všichni žáci, ať už jsou znevýhodnění či nikoliv, jsou zapojeni do výuky a odpovídajícím způsobem podporováni.

Je důležité zdůraznit, že zatímco školy mají velký vliv na výkony žáků, další externí faktory, včetně místa bydliště, chudoby a zdraví, mají rovněž určitý dopad. Školy mohou mít silný vliv na žáky, ale vzdělání, jehož dosáhli rodiče, nelze zlepšit přes noc, přičemž „bohatství“ průměrné rodiny je silně ovlivněno dlouhodobým hospodářským vývojem dané země, opatřeními ke zmírňování chudoby a dalšími sociálními politikami. Nicméně existují poznatky, že některé země dokážou úspěšně snižovat dopad osobního sociálně-ekonomického znevýhodnění na výsledky ve vzdělávání.

Úkoly, před kterými země stojí, není snadné vyřešit. Jak pomoci znevýhodněným školám zlepšit se tak, aby byly schopny zmírnit a dokonce i kompenzovat vliv prostředí, z něhož konkrétní žák pochází? Jak mohou školy zajistit, aby každý žák prospíval bez ohledu na jeho sociálně-ekonomické zázemí? Další části této zprávy prověřují uvedené výzvy a navrhují doporučení zaměřená na dosažení úspěchů znevýhodněných škol a jejich žáků.